

JOSEP RIBERA, REFLEXIONS ...

S'ha de passar a noves formes de cooperació que portin a qüestionar el model de desenvolupament actual del món i que no considerin solament l'aspecte econòmic, sinó també els aspectes socials i culturals. (1991)

Nota d'edició: Aquestes cites han estat extretes de diversos articles i entrevistes a Josep Ribera i Pinyol entre els anys 1991 i 2007.

L'augment de les desigualtats en l'àmbit internacional ens exigeix aconseguir una solidaritat internacional efectiva on, sobretot, els governs i la societat dels països rics adoptin un compromís més sòlid envers els PVD. Es fa necessària un conscienciació sobre la necessitat d'una cooperació entesa com un intercanvi i com un instrument per establir un coneixement mutu entre el Nord i el Sud que serveixi de base per iniciar unes relacions, en tots els àmbits, més harmòniques i justes. (1993)

Les ONGD entenen la cooperació com un intercanvi i com un instrument per establir unes relacions que permetin un coneixement mutu, viu i personal entre les diverses societats; creuen que ha de ser un mitjà per educar-nos en una visió de la realitat internacional més ampla, global, que estigui cada vegada més present en el nostre actuar quotidià. En el fons, no és res més que democratitzar les nostres relacions internacionals. Les dinàmiques nacional i internacional haurien de ser complementàries. El problema, moltes vegades, rau en el fet que allò local, allò nacional, és conegut, penetra i influeix en el nostre actuar quotidià afectivament; no així allò internacional, que ens queda lluny, i si ho coneixem és sense noms i cognoms, impersonal. (1993)

Les ONGD, amb els projectes de cooperació (entesos com intercanvis entre dues comunitats), volen, a més de contribuir al desenvolupament de comunitats concretes, participar en la creació d'una cultura de la cooperació. (1993)

Avui la societat civil i les institucions no ignoren la necessitat de donar resposta als interrogants que qüestionen els valors més bàsics d'humanitat, i entenen que la solidaritat no pot reduir-se a un gest de bona voluntat, sinó que es planteja com una forma d'afrontar la realitat i buscar camins de transformació amb millors perspectives de futur. (1997)

Està demostrat que corrent molt no s'arreglen coses que són estructuralment complexes i amb dificultats històriques pel que fa a infraestructures, possibilitats, climes que no ajuden... El fet d'obligar-nos a reflexionar, a coordinar-nos, però mentrestant no deixar de fer el que s'està fent és cap a on hem d'anar. (2000)

Cal fer passar per quotidiana la dimensió de la cooperació internacional i la solidaritat. Això és possible si entenem que la nostra responsabilitat comença a casa nostra. Aquesta és la prioritària.

Gratar-se la butxaca i donar diners pot ser una fugida i, en canvi, aguantar amb estímul i il·lusió la reflexió és anònim i també essencial. (2000)

A la resta de països amb problemes hi pot haver gent que faci el mateix. Enfortir el teixit democràtic, veure com reflexionen i es comprometen a millorar el seu entorn... Aleshores és quan hi pot haver una cooperació horitzontal. (2000)

Conèixer altres realitats crea vincles que ens ajuden a pensar i ens estimulen a canviar els nostres esquemes. Fins i tot, si ens ho prenem seriosament, ens poden fer canviar el nostre estil de vida. Ells també ens poden ajudar i necessitem les seves reflexions per no quedar-nos anquilosats i limitar-nos a anar fent. (2000)

El desenvolupament té a veure amb circuits d'estructura, que vol dir: inversions, tecnologia, empreses i administració. És a dir, no vol dir: ONG, voluntaris, subvencions, donacions. Aquesta cultura és marginal i no canvia res. Si les accions humanitàries no passen pels elements estructurals en el camp econòmic, social i financer, serveixen de poc. Han d'anar enfocades a les estructures que vertebrin els països. I no a les estructures marginals. (2000)

El que cal és continuar fent reivindicacions però també treballar reflexionant i estudiant, de manera que ens hem de repartir la feina. (2000)

Cal crear xarxes i una mentalitat col·lectiva, vincular ajuntaments i parlaments, que tenen gabinets de cooperació, de cultura, d'ensenyament, d'economia... és una feina global. (2000)

Arribats a aquest punt es pot concloure que el desenvolupament no s'aconsegueix només a partir de l'esforç de les entitats no lucratives, el personal voluntari, les donacions i les subvencions. El desenvolupament és responsabilitat de cada comunitat i de cada país. Sense la implicació de les institucions públiques que liderin el disseny i l'execució de les polítiques de desenvolupament no hi ha garanties de sostenibilitat de l'ajuda que arriba des de fora. Més encara, abans d'acceptar contribuir al desenvolupament d'altres països, voluntaris i cooperants haurien d'assumir la seva responsabilitat en el desenvolupament del seu país. Només amb el lideratge institucional i la participació social l'ajuda deixarà de ser una fugida endavant, i podrà esdevenir una veritable cooperació al desenvolupament. (2007)

No es pot dir que el treball dut a terme fins ara no hagi servit. El que s'està fent és vàlid i cal continuar-ho fent més i millor, però al mateix temps hem d'aprendre a canalitzar les reaccions de solidaritat cap a la transformació de la nostra realitat a través de mesures que respectin els interessos de tots. Altrament les coses continuaran com estan. (2007)

Josep Ribera i Pinyol (Sabadell, 1933 - Santa Pau, 2017)

**Tot l'equip de CIDOB, amb afecte i respecte, expressem el nostre
profund agraïment a Josep Ribera i Pinyol (el Pep),
pel seu llegat i pels camins que hem obert i recorregut junts.**

Barcelona, 27 de novembre de 2017